

UZASADNIENIE

do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemniki

Przedstawiony projekt uchwały zmienia uchwałę nr XXX/98/21 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemniki (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2021 r. poz. 5788) zmienioną uchwałą nr VII/38/24 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 30 sierpnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2024 r. poz. 4341), w zakresie wysokości stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemniki i worki.

Od 1 stycznia 2025 r. w Polsce został wprowadzony obowiązek selektywnego zbierania odpadów tekstylnych i odzieży. W ramach tych zmian, ubrania i inne tekstylia stały się nową frakcją odpadów, które należy zbierać oddzielnie i nie można ich wrzucać do innych frakcji. Większość zebranej odzieży stanowią odpady nie nadające się do ponownego użycia, których koszt zagospodarowania jest bardzo wysoki. W chwili obecnej odpady odzieży i tekstyliów można oddawać do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców miasta podjęto decyzję, aby ułatwić możliwość pozbywania się odpadów tekstylnych i odzieży. W 2026 r. zaplanowano odbiór tych odpadów bezpośrednio z nieruchomości 2 razy w roku, w okresie wiosennym i jesiennym. Usługa taka generuje jednak dodatkowe koszty, zarówno odbioru odpadów jak i ich zagospodarowania. Ponadto od 1 stycznia 2025 r. w mieście zmienił się sposób segregacji odpadów, wprowadzono 2 nowe frakcje odpadów – bioodpady kuchenne i odpady resztkowe. Po 10 miesiącach od wprowadzenia nowej segregacji widać jak kształtują się poszczególne strumienie odpadów i jak faktycznie zmieniły się ilości odpadów odbieranych od mieszkańców, co bezpośrednio wpływa na koszty ich zagospodarowania. Wobec powyższego niezbędna jest korekta stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Metoda ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pozostaje taka sama. Mieszkańcy miasta Biała Podlaska nadal będą ponosić opłatę w oparciu o ilość zużytej wody z danej nieruchomości. Jest to metoda najbardziej uszczelniająca system, ponieważ zużycie wody wzrasta proporcjonalnie do liczby mieszkańców. Dzięki tej metodzie udało się zweryfikować osoby, które składały nierzetelne informacje w deklaracjach oraz takie, które w ogóle nie figurowały w systemie. Jest to również system najkorzystniejszy i najtańszy dla mieszkańców, który także jako jedyny, daje realny wpływ mieszkańca na wysokość uiszczanej opłaty. Miasto Biała Podlaska było pionierem w województwie lubelskim wprowadzając metodę opłaty w oparciu o zużycie wody. W tej chwili metoda taka obowiązuje m. in. też w Zamościu, Świdniku, Hrubieszowie, a od sierpnia 2025 r., również w Lublinie w odniesieniu do nieruchomości wielorodzinnych.

W proponowanym projekcie uchwały nadal utrzymuje się zastosowanie zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 50% opłaty miesięcznej co pozwoli na zmniejszenie obciążeń z tytułu opłaty „śmieciowej” mieszkańcom o najniższych dochodach, często będących beneficjentami systemu pomocy społecznej. Ponadto nadal obowiązuje zwolnienie w wysokości 6% należnej miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostownikach przydomowych wprowadzone uchwałą Rady Miasta Biała Podlaska nr XXX/99/21 z dnia 29 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2021 r. poz. 5789). Dodatkowo zapis ustawy o maksymalnej wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej na podstawie ilości zużytej wody nie pozwala przekroczyć kwoty 247,04 zł opłaty miesięcznej

za gospodarstwo domowe (art. 6j ust. 3f ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733)).

Kalkulacja stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Stosownie do art. 6k ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) zwanej dalej u.c.p.g., rada gminy w drodze uchwały dokona wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 oraz ustali stawkę tej opłaty, a także ustali stawkę opłaty za pojemnik o określonej pojemności.

Zgodnie z art. 6r ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy, z którego gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Wysokość stawki w przypadku wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od ilości zużytej wody z danej nieruchomości (art. 6k ust. 2a pkt 2 u.c.p.g.) nie może przekroczyć 0,7% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za 1 m³ zużytej wody określanego obwieszczeniem prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (3167,17 zł), czyli kwoty **22,17 zł**. Ponadto w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana na podstawie ilości zużytej wody, nie może wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe (art. 6j ust. 3f u.c.p.g.) – czyli **247,04 zł**. Natomiast wysokość opłaty za odpady w przypadku nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne, nie może być wyższa niż 1,3% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za pojemniki lub worki o pojemności 120 l przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych – czyli **41,17 zł**, za pojemniki lub worki o mniejszej lub większej pojemności stawki opłat ustala się w wysokości proporcjonalnej do ich pojemności (art. 6k ust. 2a pkt 5 u.c.p.g.). W powyższym projekcie uchwały wszystkie powyższe ograniczenia dotyczące wysokości stawek opłat zostały spełnione. W przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, zaproponowano stawkę opłaty podwyższonej w wysokości trzykrotnej stawki opłaty podstawowej za 1 m³ zużytej wody oraz za worki i pojemniki.

Zgodnie z art. 6k ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy, określając stawki opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi bierze pod uwagę liczbę mieszkańców zamieszkującą daną gminę, ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych oraz koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Do kalkulacji stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przyjęto następujące założenia:

1. Liczba mieszkańców zameldowanych w mieście:
 - na koniec 2023 r. - 55.521 osób,
 - na koniec 2024 r. - 54.861 osób,

- na dzień 30.09.2025 r. - 53.994 osoby.
- 2. Ilość wytwarzanych na terenie miasta odpadów komunalnych:
 - w 2023 r. – 18.612,090 Mg,
 - w 2024 r. – 19.479,099 Mg,
 - za 9 m-cy 2025 r. – 15.171,540 Mg,
 - planowane w 2026 r. – 19.758,100 Mg.
- 3. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi:
 - w 2023 r. – 14.913.016,56 zł,
 - w 2024 r. – 16.406.122,12 zł,
 - za 9 m-cy 2025 r. – 13.812.145,69 zł,
 - plan na 2026 r. – 18.750.000,00 zł.
- 4. Ilość wody zużytej w ciągu całego 2024 r. przez gospodarstwa domowe (wg złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na 2025 r.):
 - 1.576.200 m³.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przypadająca na 1m³ zużytej wody jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny, wyliczona w oparciu o koszty systemu:

$$18.750.000,00 \text{ zł} / 1.576.200 \text{ m}^3 = \mathbf{11,89 \text{ zł} / 1 \text{ m}^3}$$

Wprawdzie ustalając planowane na 2026 r. koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi brano pod uwagę ilość odbieranych od mieszkańców i dostarczanych do PSZOK odpadów, ich rodzaj oraz koszty zagospodarowania to jednak kalkulacja stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi opiera się na danych szacunkowych, ponieważ na dzień sporządzania kalkulacji nie znane są faktyczne koszty obsługi systemu, zwłaszcza koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (brak rozstrzygnięć przetargów na 2026 r.). Ponadto od 1 października 2025 r. wprowadzono system kaucyjny, ale jeszcze nie wiadomo jaki będzie miał wpływ na koszty gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach, nie wiemy również jaka będzie ilość zużytej wody przez mieszkańców w 2025 r. na podstawie której wylicza się wysokość opłaty na kolejny rok. W związku z powyższym proponuje się stawkę miesięcznej opłaty za odpady zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości **11,90 zł za 1 m³**.

Podwyższona stawka opłaty przypadająca na 1m³ zużytej wody jeżeli odpady komunalne nie są zbierane w sposób selektywny:

$$11,90 \text{ zł} * 3 = \mathbf{35,70 \text{ zł za 1 m}^3}.$$

Zaproponowana stawka opłaty to wzrost obecnie obowiązującej stawki o jedyne 4,4 % w stosunku do obecnie obowiązującej stawki w wysokości 11,40 zł/1m³. Stawka opłaty w wysokości 11,90 zł stanowi ok. 54 % maksymalnej stawki dopuszczanej ustawą w przypadku wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od ilości zużytej wody z danej nieruchomości (art. 6k ust. 2a pkt 2 u.c.p.g.).

Stawki opłat za pojemniki/worki o określonej pojemności, zaproponowane w przedstawionym projekcie uchwały, podniesiono o ten sam poziom (4,4 %). Proponowana stawka za pojemnik/worek o pojemności 120 l stanowi ok. 33% maksymalnej wysokości stawki dopuszczanej ustawą (art. 6k ust. 2a pkt 5 u.c.p.g.).

Porównanie stawek opłat:

odpady selektywnie zbierane	Obecnie obowiązujące (zł)	Zaproponowane w projekcie uchwały (zł)
stawka opłaty za 1 m ³	11,40	11,90
Worek 60 l	6,50	6,80
Pojemnik/ worek 110 l	11,85	12,40
Pojemnik/ worek 120 l	12,95	13,50
Pojemnik/ worek 240 l	25,85	27,00
Pojemnik/ worek 800 l	86,15	89,90
Pojemnik/ worek 1100 l	118,60	123,80
Pojemnik/ worek 7000 l	754,60	787,80

Biorąc pod uwagę, że średniomiesięczne zużycie wody w przeliczeniu na 1 osobę zameldowaną w naszym mieście wynosi ok. 2,4 m³, zaproponowana stawka opłaty dla osób podłączonych do sieci wodociągowej w przeliczeniu na osoby będzie wynosiła ok. **28,56 zł za osobę**.

Dla porównania w tabeli poniżej przedstawiono stawki opłaty za odpady selektywnie zbierane w innych gminach:

	Segregowane - zabudowa jednorodzinna
Międzyrzec Podlaski - miasto	34,00 zł (dla 1-4 osób), 32,00 zł za 5 i następną os.
Radzyń Podlaski - miasto	36,00 zł/os.
Biała Podlaska - gmina	33,00 zł (dla 1-3 os), 132,00 zł od gosp. dom. pow. 3 os.
Puławy	30,00 zł/os.
Parczew	31,00 zł/os. (dla 1-4 os), 145,00 zł od gosp. dom. pow. 4 os.
Lublin	42,00 zł/os. zabudowa jednorodzinna, 13,20 zł/ m ³ zabudowa wielorodzinna
Łuków	27,00 zł (dla 1-3 os), 24,00 zł za każdą kolejną os.
Siedlce	28,00 zł/os.
Piszczac	27,00 zł/os.
Zamość	9,95 zł/m ³
Świdnik	36,00 zł/os. zabudowa jednorodzinna, 11,50 zł/ m ³ zabudowa wielorodzinna
Hrubieszów	11,50 zł/m ³

Przewidywane dochody po zastosowaniu zaproponowanych stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2026 r. wyniosłyby:

- dochody z nieruchomości zamieszkałych - $1.576.200 \text{ m}^3 * 11,90 \text{ zł/m}^3 = \mathbf{18.756.780,00 \text{ zł}}$.
- dochody z nieruchomości w części niezamieszkałych (z worków pojemników) – **235.351,20 zł**,

Razem przewidywany dochód (nieruchomości zamieszkałe + worki/pojemniki):
18.992.131,20 zł

Z uwagi na to, że system gospodarki odpadami powinien być całkowicie finansowany z opłat pochodzących od mieszkańców należy również uwzględnić utracone przychody wynikające z ograniczeń w wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nałożonych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ulg ustanowionych uchwałami rady miasta:

- 1) Zapis ustawy o maksymalnej kwocie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej na podstawie ilości zużytej wody, która nie może wynosić więcej niż 7,8% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe (art. 6j ust. 3f u.c.p.g.) – czyli 247,04 zł dotyczyć będzie ok. 49 gospodarstw domowych i spowoduje spadek dochodów o ok. 14.000,00 zł rocznie;
- 2) zwolnienie w wysokości 50% opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi tych gospodarstw domowych, w których dochód nie przekracza kwoty uprawniającej do świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej - w 2025 r. skorzystały 42 gospodarstwa domowe – spadek dochodów o ok. 25.000,00 zł;
- 3) zwolnienie w wysokości 6% z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostownikach przydomowych spowoduje spadek dochodów w wysokości ok. 150.000,00 zł.

Uwzględniając wymienione wyżej utracone przychody roczny przewidywany dochód z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przy założeniu, że wszyscy mieszkańcy regularnie wpłacają swoje zobowiązania, powinien oscylować na poziomie ok. **18.803.131,20 zł.**

Mając na uwadze powyższe uzasadnienie i kalkulację opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podjęcie niniejszej uchwały wydaje się w pełni uzasadnione.

PREZYDENT MIASTA

/ - /

Michał Litwiniuk

KIEROWNIK REFERATU

/ - /

Katarzyna Jędrzejczyk

RADCA PRAWNY

/ - /

mgr Irena Hołubowicz